

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 019836 21 Квлз
Бања Лука, 13.09.2021. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, Горјане Попадић, Смиљане Мрша и Мерсиде Бјелобрк као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног С.М., због кривичног дјела тешка тјелесна повреда из члана 156. став 1. Кривичног закона Републике Српске одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, адвоката М.П. из Б., изјављеном против правоснажне пресуде Врховног суда Републике Српске број 11 0 К 019836 21 Кж 11 од 29.4.2021. године у сједници вијећа одржаној дана 13.09.2021. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се као неоснован захтјев за заштиту законитости браниоца осуђеног С.М., поднијет против правоснажне пресуде Врховног суда Републике Српске број 11 0 К 019836 21 Кж 11 од 29.4.2021. године.

Образложење

Побијаном пресудом Врховног суда Републике Српске број 11 0 К 019836 21 Кж 11 од 29.4.2021. године потврђена је пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 019836 19 К 3 од 26.11.2020. године којом је оглашен кривим оптужени С.М. због кривичног дјела тешка тјелесна повреда из члана 156. став 1. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 01/12 и 67/13 – у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од (три) године, у коју казну је урачунато вријеме проведено у притвору од 05.12.2016. до 30.11.2017. године. Оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 6.392,25 КМ и паушал у износу од 150,00 КМ, као и награду и нужне издатке браниоца по службеној дужности чију висину ће суд утврдити посебним рјешењем. Оштећена Б.К. је са имовинскоправним захтјевом, упућена на праницу. Оптуженом је изречена мјера безбједности одузимање предмета - дрвене палице дужине 73 цм.

Против те пресуде захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) је благовремено поднио бранилац осуђеног, адвокат М.П. из Б., у складу са одредбама члана 350. ЗКП РС („Службени гласник Републике Српске“ број: 51/12, 91/17 и 66/18, у даљем тексту ЗКП РС) због повреде одредби Кривичног закона РС и повреде права на одбрану (битна повреда одредаба члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС), с приједлогом да се захтјев уважи, преиначе првостепена и другостепена пресуда и изрекне ослобађајућа пресуда или да се укину првостепена и другостепена пресуда и предмет врати на поновно расправљање и одлучивање.

У одговору на Захтјев републички јавни тужилац Бранко Митровић је оспорио основаност Захтјева и предложио да се исти одбије у смислу одредби члана 355. ЗКП РС.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, те ако наведене повреде материјалног и процесног закона нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Ограничењима из става 3. исте законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У конкретном случају, Захтјевом се правоснажна пресуда побија по оба означена законска основа предвиђена одредбом члан 350. став 1. ЗКП РС, а наведене повреде закона су изнесене и у жалби браниоца на првостепену пресуду.

Образлажући повреде поступка које манифестују повреду права на одбрану Захтјев истиче да је поступак према оптуженом од самог почетка био неправичан и дискриминаторски (стекао је утисак да му није судио независан и непристрасан суд). При томе наводи да је супротно одредби члана 14. став 2. ЗКП РС и члана 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода на штету оптуженог повријеђен принцип равноправности странака и једнакост оружја посматрано с аспекта приступа доказима и њиховом извођењу на главном претресу, да је при утврђивању одлучних чињеница повријеђен принцип *in dubio pro reo* садржан у одредби члана 3. став 2. ЗКП РС и принцип оцјене доказа садржан у одредби члана 295. став 2. истог закона.

У прилог наведених тврдњи Захтјев конкретизује да се ови облици повреде права на одбрану манифестују у одбијању појединих доказних приједлога одбране (саслушање др Жељка Карана, провођење вјештачења на ВМА Београд, читањем одређених пресуда Основног суда у Бањалуци, читањем налаза и мишљења медицинског вјештачења обављеног по ЈЗУ „Завод за судску медицину Републике Српске) уз паушално и произвољно образложење, а некритичком прихватању и оних доказних приједлога тужиоца који су непотребни, затим у занемаривању утврђених чињеница које иду у корист оптуженог, те неправилним (на штету оптуженог) разрјешењем противрјечности у доказима с аспекта утврђења одлучних чињеница (начина повређивања, те врсте и тежине повреда код оштећене), посебно апострофирајући неусклађеност између записника о увиђају и фотодокументације са исказима свједока Ч., К., Д., М. и оштећене Б.К.. У контексту повреде права на одбрану Захтјев апострофира да је на конкретан случај примјењен КЗ РС који је био на снази у вријеме извршења дјела, иако је у међувремену донесен Кривични Законик који је био на снази у вријеме доношења првостепене и другостепене пресуде, а да су ту чињеницу превидјели и Окружни и

Врховни суд РС и нису дали одговор на питање да ли је Кривични закон блажи за оптуженог.

На наведеним аргументима Захтјева не може се градити тврдња о повреди права на одбрану у поступку доношења побијане правоснажне пресуде.

Наиме према одредбама члана 278. став 2. ЗКП РС (на које одредбе се правилно позива побијана правоснажна пресуда), суд има дискреционо овлаштење да одбије извођење понуђеног доказа када оцјени да је непотребан и закључи да чињенице које странке или бранилац желе да докажу немају значаја за предмет. Овакво законско ограничење права на извођење доказа је, када се има у виду пракса Европског суда за људска права, конзистентно са одредбама члана 6. став 3. тачка д) Европске конвенције, међутим да би примјена овог ограничења била у складу са цитираном одредбом Европске конвенције, суд је у обавези да у образложењу пресуде наведе разлоге због којих је одлучио да не прихвати поједине доказне приједлоге (*пресуда Видал против Белгије од 22. априла 1992. године*), а ова обавеза суда недвосмислено произлази и из одредбе члана 304. став 7. ЗКП РС у погледу свих неприхваћених доказних приједлога странака.

У конкретном случају првостепени суд је у разлозима пресуде на страни 7. пасус 3. и страни 58. пасус 2. образложио због чега су одбијени доказни приједлози одбране на које Захтјев указује, па слиједом тога нема мјеста приговору Захтјева о повреди права на одбрану у виду процесне неравноправности оптуженог у овом кривичном поступку, а на приговорима Захтјева којима се доводи у питање валидност датих разлога у образложењу којима се суд руководио доношењем одлуке о одбијању тих доказних приједлога, не може се заснивати тврдња о повреди права на одбрану осуђеног гарантованог чланом 6. Европске конвенције о људским правима, у којој повреди би била садржана и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

На приговорима Захтјева о повреди принципа *in dubio pro reo* у погледу утврђивања чињеница од одлучног значаја за постојање кривичног дјела за које је осуђени оглашен кривим побијаном пресудом, те повреди методолошког приступа у оцјени доказа садржаном у одредби члана 295. став 1. и 2. ЗКП РС, не може се заснивати тврдња о повреди права на одбрану, јер наведени приговори у суштини спадају у приговоре чињеничног карактера којима се доводи у питање правилност чињеничне основе пресуде, која не може бити предмет преиспитивања по захтјеву за заштиту законитости.

Поведа права на одбрану се не може заснивати ни на чињеници да суд није образложио зашто је на конкретан случај примјенио Кривични закон РС који је био на снази у вријеме извршења дјела, а не Кривични Законик РС који је био на снази у вријеме доношења побијане пресуде.

Наиме, када у конкретном случају конкуришу за примјену два закона и то КЗ РС који је био на снази у вријеме извршења дјела и Кривични законик који је ступио на снагу након извршења дјела и био на снази у вријеме доношења побијане пресуде, па суд примјени закон који је важио у вријеме извршења дјела, што је правило временског важења кривичног законодавства, онда није у обавези да образлаже из којих разлога је примјенио тај закон. У супротном, да је одступио од тог правила и примјенио Кривични законик који је донесен након извршења дјела и био на снази у вријеме доношења побијане пресуде, суд би био у обавези да у образложењу пресуде наведе разлоге на

основу којих је закључио да је тај закон блажи за оптуженог (што је услов за примјену закона донесеног након извршења дјела), јер би изостанак образложења за ту чињеницу манифестовао битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. Ова повреда поступка не представља законски разлог за подношење захтјева за заштиту законитости, нити се може подвести под повреду права на одбрану као битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) истог закона, која представља једини облик битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311.ЗКП РС по основу које се може поднијети овај ванредни правни лијек.

Повреда Кривичног закона, као основ за подношење овог ванредног правног лијека против правоснажне пресуде, у смислу цитираних одредби из члана 350. ЗКП РС, подразумјева да су у тој пресуди потпуно и правилно утврђене одлучне чињенице, а да је правилном примјеном закона на такву чињеничну основу, требало донијети другачију одлуку. Овим ванредним правним лијеком није прописана могућност побијања правоснажне пресуде због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, нити се повреда Кривичног закона као законски основ за овај правни лијек, може градити на тези о мањкавој чињеничној основи пресуде.

Аргументи Захтјева изнесени у конкретном случају у прилог тврдње о повреди Кривичног закона, по свом карактеру првенствено одражавају приговор правилности утврђеног чињеничног стања, када се доводи у питање правилност оцјене доказа и утврђење чињеница од одлучног значаја, до којих је суд таквом оцјеном дошао, с аспекта постојања битних елемената бића кривичног дјела тешка тјелесна повреда из члана 156. став 1. КЗ РС. Наведеним приговорима Захјева се настоји ревидирати утврђено чињенично стање у побијаној правоснажној пресуди, на начин који би довео до другачије правне оцјене ревидиране чињеничне основе, а која би резултирала доношењем пресуде којом се осуђени ослобађа оптужбе да је починио кривично дјело које му се оптужницом ставља на терет и за које је осуђен побијаном правоснажном пресудом односно осудом за блаже кривично дјело.

На приговорима таквог карактера не може се заснивати тврдња о повреди Кривичног закона јер, како је већ наглашено, нужну претпоставку за позивање на овај основ побијања правоснажне пресуде, представља потпуно респектовање правилности чињеничне основе те пресуде, па како наведени аргументи Захтјева по свом карактеру првенствено одражавају приговор правилности утврђеног чињеничног стања на коме се заснива побијана пресуда, те на тим чињеничним недостацима гради тврдња о повреди Кривичног закона, то се не може прихватити као основан приговор Захтјева да је побијана правоснажна пресуда донесена уз повреду Кривичног закона.

Када је у питању одлука о кривичним санкцијама, повреда Кривичног закона према одредбама члана 312. тачка д) ЗКП РС постоји само ако је у изрицању санкције прекорачено овлаштење које суд има по закону. Како је у конкретном случају осуђеном, у границама прописане казне за кривично дјело тешка тјелесна повреда из члана 156. став 1. КЗ РС изречена казна затвора у трајању од 3 (три) године, то се приговори подносиоца Захтјева о неадекватном вредновању олакшавајућих околности на страни осуђеног (које Захтјев апострофира), не могу подвести под повреду Кривичног закона у смислу цитираног законског прописа, која би се манифестовала у прекорачењу законских овлаштења суда при доношењу одлуке о казни.

У том контексту нема мјеста ни приговору Захтјева да је осуђени изреченом казном затвора дискриминисан у односу на друга осуђена лица (Захтјев их конкретизује), којима је за исто кривично дјело изречена новчана казна или блажа мјера затворске казне), јер општа правила одмјеравања казне садржана у одредбама члана 43. КЗ РС се заснивају на принципу индивидуализације казне, који у суштини представља одабир такве казне (по врсти и мјери) починиоцу конкретног кривичног дјела, која је најадекватнија за остварење сврхе кажњавања. При томе се имају у виду све околности које утичу на висину казне (олакшавајуће и отежавајуће), које се односе на личност извршиоца, степен кривичне одговорности извршиоца и тежину почињеног кривичног дјела .

Из изнијетих разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев браниоца осуђеног није основан, јер повреде закона на које се позива подносилац Захтјева нису учињене, на што се и у одговору републичког јавног тужиоца на тај Захтјев правилно указује, ради чега је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучено као у изреци, тако што је Захтјев, као неоснован, одбијен.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић